

Jelen előterjesztés csak tervezet, amelynek közigazgatási egyeztetése folyamatban van. A minisztériumok közötti egyeztetés során az előterjesztés koncepcionális kérdései is jelentősen módosulhatnak, ezért az előterjesztés jelen formájában nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A dokumentum célja a társadalmi egyeztetés elindítása és a jogalkotási folyamat átláthatóvá tétele, amelynek alapján, illetve eredményeként a mellékelt tervezet valamennyi tartalmi és formai eleme módosulhat!

A tervezet előterjesztője

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

H A T Á S V I Z S G Á L A T I L A P

az előzetes és utólagos hatásvizsgálatról szóló 12/2016. (IV. 29.) MvM rendelet alapján

Előterjesztés, tervezet címe: az egyes szerzői jogi jogszabályok fogyatékosági célú megalkotásáról és módosításáról

I. Költségvetési hatások

Az előterjesztés előreláthatóan nem lesz hatással a költségvetésre.

II. Adminisztratív terhek

Az adminisztratív terhekkel kapcsolatban szignifikáns hatás nem azonosítható.

III. Egyéb hatások

A vak, látássérült és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek számos akadályba ütköznek a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő könyvekhez és egyéb nyomtatott anyagokhoz való hozzáférés tekintetében. E kapcsán az átültetésnek kedvező kulturális vonzatai is várhatóak, tekintettel arra, hogy a kivétel lehetővé tétele előmozdítja a kedvezményezett személyek ismeretekhez és a kultúrához való szélesebb körű hozzáférését.

1. melléklet az /... számú kormány-előterjesztéshez

2018. évi ... törvény

a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény módosításáról

1. §

(1) A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szt.) Sztj. 41. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A mű vagy kapcsolódó jogi teljesítmény nem kereskedelmi célú felhasználása a szabad felhasználás körébe tartozik, ha az kizárólag fogyatékos személyek javára, fogyatékoságukkal közvetlen összefüggésben történik, és nem haladja meg a fogyatékoság által indokolt mértéket.”

(2) Az Sztj. 41. §-a a következő (1a)-(1g) bekezdésekkel egészül ki:

„(1a) Az (1) bekezdés szerinti szabad felhasználásnak minősül különösen:

- a) a mű vagy kapcsolódó jogi teljesítmény hozzáférhető formátumú példányának az olvasási képességet érintő fogyatékosággal élő kedvezményezett személy kizárólagos használatára történő előállítás, akár a kedvezményezett személy, akár valamely nevében eljáró személy vagy a jogosított szervezet által, feltéve, hogy a hozzáférhető formátumú példány alapjául szolgáló műhöz vagy kapcsolódó jogi teljesítményhez a hozzáférhető formátumú példány előállítója jogszerűen jutott hozzá;
- b) a jogosított szervezet által az olvasási képességet érintő fogyatékosággal élő kedvezményezett személyek vagy más jogosított szervezetek számára hozzáférhető formátumú példányok terjesztése, haszonkölcsönbe adása és a nyilvánosság említett tagjai számára történő közvetítése, ideértve az e nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételt is.

(1b) A Magyarországon letelepedett jogosított szervezet az (1a) bekezdés b) pontjában meghatározott tevékenységet az Európai Unió bármely tagállamában letelepedett jogosított szervezet vagy az olvasási képességet érintő fogyatékosággal élő kedvezményezett személy számára szabadon végezheti.

(1c) A Magyarországon letelepedett jogosított szervezet és az olvasási képességet érintő fogyatékosággal élő kedvezményezett személy a hozzáférhető formátumú műveket és

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

kapcsolódó jogi teljesítményeket az Európai Unió más tagállamában letelepedett jogosított szervezettől szabadon megszerezheti.

(1d) Az (1a)-(1c) bekezdésében meghatározott szabad felhasználási eset keretében bármely írott vagy egyéb jelrendszer révén rögzített, szerzői jogi vagy kapcsolódó jogi oltalom alatt álló mű és teljesítmény felhasználható annak illusztrációival együtt, ideértve ezek digitális és hanganyagga alakított változatait is.

(1e) Az (1)-(1d) bekezdések szerinti szabad felhasználást kizáró vagy korlátozó szerződéses rendelkezés semmis.

(1f) A hozzáférhető formátumú példány előállításához és hozzáférhetővé tételéhez szükséges változtatások nem haladhatják meg a cél által indokolt mértéket.

(1g) Az (1a)-(1c) bekezdés szerinti jogosított szervezetek és az olvasási képességet érintő fogyatékossgal élő kedvezményezett személyek meghatározását, a hozzáférhető formátumú művekkel és kapcsolódó jogi teljesítményekkel végezhető szabad felhasználásra vonatkozó részletes szabályokat, továbbá a jogosított szervezetek, a hozzáférhető formátumú művek és kapcsolódó jogi teljesítmények nyilvántartását vezető, valamint az Európai Bizottság számára információt nyújtó közreműködő szervezet kijelölését és feladatkörét kormányrendelet állapítja meg.”

2. §

Az Szjt. 41/C. § (2) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvényt a következő eltérésekkel és kiegészítésekkel kell alkalmazni:)

„a) a Hivatal a tényeket a kérelem keretei között, az ügyfél nyilatkozatai és állításai alapján vizsgálja azzal, hogy az ügyfél hiánypótlásra vagy nyilatkozattételre két alkalommal is felhívható;”

3. §

Az Szjt. 95/A. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az (1) bekezdés – a 41. § (1)-(1c) bekezdésében szabályozott szabad felhasználási esetek kivételével – nem alkalmazható, ha a művet szerződés alapján teszik úgy a nyilvánosság számára hozzáférhetővé, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhassák meg, így különösen a 26. § (8) bek., 73. § (1) bek. e) pont, 76. § (1) bek. c) pont, 80. § (1) bek. d) pont, 82. § (1) bek. c) pont szerinti esetekben.”

4. §

Az Szjt. 112. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy az e törvény 41. §-ának (1a)-(1f) bekezdésében foglalt szabad felhasználással összefüggő részletes szabályokat, illetve hogy az e törvény 41. § (1a)-(1c) bekezdése szerinti jogosított szervezetek és az olvasási képességet érintő fogyatékkal élő kedvezményezett személyek meghatározását, a hozzáférhető formátumú művekkel és kapcsolódó jogi teljesítményekkel végezhető szabad felhasználásra vonatkozó részletes szabályokat, továbbá a jogosított szervezetek, a hozzáférhető formátumú művek és kapcsolódó jogi teljesítmények nyilvántartását vezető, valamint az Európai Bizottság számára információt nyújtó közreműködő szervezet kijelölését és feladatkörét rendeletben állapítsa meg.”

5. §

Az Szjt. 113. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„113. § (1) Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

- a) az Európai Parlament és a Tanács 2009/24/EK irányelve (2009. április 23.) a számítógépi programok jogi védelméről;
- b) a Tanács 93/83/EGK irányelve (1993. szeptember 27.) a műholdas műsorsugárzásra és a vezeték útján történő továbbközvetítésre alkalmazandó szerzői jogra és a szerzői joghoz kapcsolódó jogokra vonatkozó egyes szabályok összehangolásáról;
- c) az Európai Parlament és a Tanács 96/9/EK irányelve (1996. március 11.) az adatbázisok jogi védelméről;
- d) az Európai Parlament és a Tanács 2001/29/EK irányelve (2001. május 22.) az információs társadalomban érvényesülő szerzői és kapcsolódó jogok egyes kérdésekben történő összehangolásáról;
- e) az Európai Parlament és a Tanács 2001/84/EK irányelve (2001. szeptember 27.) az eredeti műalkotás szerzőjét megillető követő jogról;
- f) az Európai Parlament és a Tanács 2004/48/EK irányelve (2004. április 29.) a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről;
- g) az Európai Parlament és a Tanács 2006/115/EK irányelve (2006. december 12.) a bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joghoz kapcsolódó egyes jogokról;
- h) az Európai Parlament és a Tanács 2006/116/EK irányelve (2006. december 12.) a szerzői jog és egyes szomszédos jogok védelmi idejéről és az azt módosító 2011/77/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv;

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- i)* a Bizottság 2006/585/EK ajánlása (2006. augusztus 24.) a kulturális anyagok digitalizálásáról és online hozzáférhetővé tételéről, valamint a digitális megőrzésről 6. (a) és (c) alpontja.
- j)* az Európai Parlament és a Tanács 2012/28/EU irányelve (2012. október 25.) az árva művek egyes megengedett felhasználási módjairól;
- k)* a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő egyes műveknek és más teljesítményeknek a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek érdekét szolgáló egyes megengedett felhasználási módjairól, valamint az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29/EK irányelv módosításáról szóló, 2017. szeptember 13-ai (EU) 2017/1564 európai parlamenti és tanácsi irányelv.

(2) Ez a törvény a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő egyes művek és más teljesítmények hozzáférhető formátumú példányainak a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek érdekét szolgáló, határokon átnyúló, az Unió és harmadik országok közötti cseréjéről szóló 2017. szeptember 13-i (EU) 2017/1563 európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

6. §

Az Szjt.

- a)* 35. § (4) bekezdés *c)* pontjában az „illetve” szövegrész helyébe a „továbbá” szöveg,
- b)* 41/C. § (2) bekezdés *b)* pontjában a „kormányablaknál” szövegrész helyébe a „kormányablaknál” szöveg,
- c)* 41/D. § (1) bekezdésében a „41/C. § (1) bekezdés *e)* pontja” szövegrész helyébe a „41/C. § (2) bekezdés *e)* pontja” szöveg lép.

7. §

Ez a törvény 2018. október 11. napján lép hatályba.

8. §

(1) E törvény 1. §-a és 3-4. §-a a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő egyes műveknek és más teljesítményeknek a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek érdekét szolgáló egyes megengedett felhasználási módjairól, valamint az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29/EK irányelv módosításáról szóló, 2017. szeptember 13-ai (EU) 2017/1564 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

(2) E törvény 1. §-a és 3-4. §-a a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő egyes művek és más teljesítmények hozzáférhető formátumú példányainak a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek érdekét szolgáló, határokon átnyúló, az Unió és harmadik országok közötti cseréjéről szóló 2017. szeptember 13-i (EU) 2017/1563 európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A vak, látássérült és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek megjelent művekhez való hozzáféréseinek megkönnyítéséről szóló Marrákesi Szerződést (a továbbiakban: Marrákesi Szerződés) 2013-ban fogadták el a Szellemi Tulajdon Világszervezete keretében azzal a céllal, hogy világszerte megkönnyítse a hozzáférhető formátumú könyvek és egyéb nyomtatott anyagok elérhetőségét és nemzetközi cseréjét a vak, látássérült és nyomtatott szöveget használni képtelen személyek számára. A Marrákesi Szerződés ezt oly módon éri el, hogy a részes felek számára előírja: vezessenek be jogukba szerzői jogi és a szomszédos jogi kivételeket és korlátozásokat a vakok, látássérültek és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek javára. Ezek célja engedélykérés nélkül lehetővé tenni egyrészt könyvek, hangoskönyvek és más nyomtatott anyagok vakok és látássérültek általi érzékelését lehetővé tevő különleges formátumú példányainak előállítását, továbbá az e példányok nemzetközi cseréjét a Marrákesi Szerződéshez csatlakozott országok között. A hozzáférhető formátumok közé tartozik a Braille-írás, a nagyított betűs nyomtatás, a speciális navigációs e-könyvek és hangoskönyvek, a hangalámondás és a rádiós műsorszolgáltatás egyaránt. A Marrákesi Szerződést az Európai Unió 2014. április 30-án írta alá.

A Marrákesi Szerződés Európai Unió általi ratifikációja keretében sor került egyrésztől

- *a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő egyes műveknek és más teljesítményeknek a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek érdekét szolgáló egyes megengedett felhasználási módjairól, valamint az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29/EK irányelv módosításáról szóló, 2017. szeptember 13-ai (EU) 2017/1564 európai parlamenti és tanácsi irányelv* (a továbbiakban: Irányelv), másrésztől
- *a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő egyes művek és más teljesítmények hozzáférhető formátumú példányainak a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek érdekét szolgáló, határokon átnyúló, az Unió és harmadik országok közötti cseréjéről szóló 2017. szeptember 13-i (EU) 2017/1563 európai parlamenti és tanácsi rendelet* (a továbbiakban: Rendelet)

elfogadására, amelyek 2017. szeptember 20-án kerültek kihirdetésre az Európai Unió Hivatalos Lapjában.

Az Irányelv összhangba hozza az uniós jogot az EU által a Marrákesi Szerződés értelmében tett nemzetközi kötelezettségvállalásokkal. Célja, hogy a jogvédett művek és más tartalmak, például könyvek, folyóiratok, újságok, magazinok és egyéb írásos formában lévő művek, kották és más nyomtatott anyagok kedvezményezett személyek számára történő elérhetőségét – ideértve az audio formátumba történő átalakítást is – előmozdítsa és ezen formátumoknak az Unión belül történő cseréjét elősegítse. Ezt annak biztosítása révén éri el, hogy az Európai Unióban valamennyi kedvezményezett személy és az ő érdekeiket nonprofit alapon szolgáló ún. jogosított szervezet javára a szerzői jog alóli kötelező és harmonizált kivételt vezet be. Ennek eredményeként azon tagállamokban, ahol jelenleg csak a szerzői jogi jogosultak engedélye ellenében van mód szerzői jogi tartalmak hozzáférhető formátumba történő

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

átalakítására és az így előállt fizikai vagy digitális példányoknak a kedvezményezett személyek részére történő terjesztésére, ez az engedélykérési kötelezettség az átültetést követően megszűnik. A hozzáférhető formátumú példányokat előállító jogosított szervezetek azonosítását vagy kijelölését az Irányelv a tagállamokra bízta, ugyanakkor a példányok előállításával és a megengedett felhasználással kapcsolatban kötelezettségeket is megállapít rájuk vonatkozóan. Az Irányelv az egyes felhasználások kapcsán a tagállamok által opcionálisan bevezethető kompenzáció lehetőségét is rögzíti annak érdekében, hogy a jogosultakat az e szabad felhasználással kapcsolatos veszteségekkel összefüggésben kártalanítsa.

A Rendelet célja annak biztosítása, hogy az Irányelvvel összhangban elfogadott nemzeti rendelkezéseknek megfelelően bármely tagállamban előállított hozzáférhető formátumú példány a Marrákesi Szerződéshez csatlakozott többi, Európai Unión kívüli harmadik országba történő exportját és az onnan való importot is lehetővé tegye.

Az Irányelv és a Rendelet közötti lényegi különbség tehát abban áll, hogy az Irányelv az Európai Unió tagállamai közötti viszonylatban, míg a Rendelet az Európai Unió valamely tagállama és az Európai Unión kívüli valamely harmadik ország viszonylatában rendezi a hozzáférhető formátumú példányok cseréjével kapcsolatos szabad felhasználási esetet. Ezzel összefüggésben ugyanakkor mind a szabad felhasználási eset kedvezményezettjeinek, mind a jogosított szervezetek fogalmát, valamint ez utóbbiak kötelezettségeit azonosan határozza meg. Mivel a Rendelet az egyes tagállamokban közvetlenül alkalmazandó, ezért az Irányelv átültetésekor minél inkább a – szabad felhasználási eseteknek a harmadik országok viszonylatában egyébként is alkalmazandó – Rendelet szabályaihoz hasonló megoldásra és megfogalmazásra célszerű törekedni. Egy ilyen megközelítés hiányában a kedvezményezett személyeknek és jogosított szervezeteknek eltérő követelményeknek kellene megfelelniük attól függően, hogy uniós vagy harmadik országbeli jogosított szervezetekkel folytatnak cserét, ami indokolatlanul megnehezíthetné a szabad felhasználás érvényesülését.

Az Szjt. az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29/EK irányelv (a továbbiakban: Infosoc irányelv) 5. cikk (3) bekezdésének c) pontjában kapott felhatalmazás alapján a 41. § (1) bekezdésében már a Marrákesi Szerződéssel kapcsolatos módosítást megelőzően is széleskörű kivételt biztosított a fogyatékos személyek igényeit szolgáló szabad felhasználás kapcsán. Ennek keretében bármilyen, fogyatékos személyek javára végzett – egyébként engedélyköteles – felhasználás szabad felhasználásnak minősült. Mivel a fogyatékosági kör fogalma sincs a rendelkezésben specifikálva, így az valamennyi fogyatékoságot lefed. Szükségessé vált ugyanakkor az említett szabad felhasználás feltételeit szabályozó rendelkezés pontosítása is annak érdekében, hogy annak tartalma jobban tükrözze a megalkotása mögött húzódó jogpolitikai szándékot.

Látni kell azt is, hogy az irányelvi rendelkezések hatálya abban a tekintetben szélesebb a hatályos hazai szabad felhasználási eset tárgyi hatályánál, hogy ezek lehetővé teszik a szabad felhasználási eset adatbázisokkal kapcsolatos alkalmazását is. E megközelítést követve az Szjt. módosítása – a kapcsolódó jogi teljesítményének említésével – gondoskodik arról, hogy

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

a szabad felhasználás az adatbázisok esetében is végezhető legyen, egyúttal a jelenleg hatályos fogyatékosági kivétel tárgyi hatályát is kiterjeszti e kapcsolódó jogi oltalom alatt álló teljesítményekre. Nem indokolt ugyanis, hogy a látással kapcsolatos fogyatékosághoz képest eltérő fogyatékosággal rendelkező személyek az adatbázisok kapcsán ne részesüljenek szintén a szabad felhasználás előnyéből.

A szabad felhasználás tárgyi hatályával kapcsolatosan indokolt utalni arra is, hogy a korábbi jogirodalmi értelmezéstől eltérően a valamely írott formában kiadott műnek hangskönyvvé alakítása vagy már eleve hangskönyv formátumban kiadott művek egyéb felhasználása szabad felhasználás keretében végezhető. Az Irányelv ugyanis kifejezetten megemlíti, hogy ez a formátum is részét képezi a hozzáférhető formátumú példányoknak. Azonban, mivel a szabad felhasználásra csak a fogyatékosággal közvetlenül összefüggésben kerülhet sor, ezért ez az értelmezés továbbra sem jelentheti azt, hogy az olyan fogyatékosággal élők, akiket fogyatékoságuk az írott művek használatában nem akadályoz, hangskönyveket szabad felhasználás keretében előállíthatnának, vagy más módon felhasználhatnának.

Az Irányelv a hozzáférhető formátumú példányok tagállamok közötti cseréjét biztosító, exporttal és importtal kapcsolatos tevékenységet is szabad felhasználásnak tekinti. A szabad felhasználás esetei ennek értelmében lefedik az ország területén kívüli nyilvánossághoz közvetítést (ideértve azt az esetet is, amikor a felhasználó a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatja meg), a terjesztést, valamint a hozzáférhető formátumú példányok megszerzésével kapcsolatos esetleges felhasználási cselekményeket is.

A hazai átültető rendelkezések fő célja ezzel összhangban az exportot és importot a jogosított szervezetek számára szabad felhasználás keretében lehetővé tevő rendelkezések megállapítása. Az Irányelv szerinti jogosított szervezetek olyan szervezetek, amelyek jövedelemszerzési cél nélkül végeznek a kedvezményezett személyek számára oktatási, speciális képzési tevékenységet, továbbá akadálymentesített olvasási lehetőségeket kínálnak, vagy más módon biztosítják az információkhoz való hozzáférést és e tevékenységeik ellátására engedéllyel rendelkeznek vagy e tevékenységük egyéb módon államilag elismert (meghatározásukat a hazai jogban az Szjt. módosítása egy kormányrendeletre bízta). A Magyarországon letelepedett jogosított szervezetek az Szjt. új szabályai értelmében mind a hazai kedvezményezett személyek számára, mind pedig a külföldön letelepedett más jogosított szervezetek és kedvezményezettek számára szabadon terjeszthetik, haszonkölcsönbe adhatják és a nyilvánosság említett tagjai számára közvetíthetik, ideértve az e nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételt is. E szabad felhasználások egyik feltétele, hogy a tevékenység nem folytatható kereskedelmi célból. Az Irányelv rendelkezéseivel összhangban az átültetés azt az esetet is szabad felhasználásnak minősíti, amikor a hazai jogosított szervezetek vagy kedvezményezett személyek a hozzáférhető formátumú művet az Európai Unió más tagállamából szerzik meg. Bár az Irányelv kifejezetten tiltja, hogy kompenzáció bevezetése esetén a kedvezményezett személyeket fizetési kötelezettség terhelje, az nem kizárt, hogy a hozzáférhető formátumú példány előállításával illetve egyéb felhasználásával kapcsolatosan felmerülő, szerzői jogi felhasználási díjnak nem minősülő, a költségeinek megtérítését célzó ellentételezésre a

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

jogosított szervezet igényt tartson. Az ellentételezési rendszerek csak az ezeket előíró tagállam területén letelepedett jogosított szervezetekre vonatkozhatnak, és nem írhatnak elő fizetési kötelezettséget más tagállam vagy a Marrákesi Szerződésben részes harmadik országok területén letelepedett jogosított szervezetek részére. Ebből az következik, hogy a hazai jogosított szervezeteknek a külföldre irányuló szerzői jogi felhasználásokkal összefüggésben sem merülhet fel kompenzációs kötelezettsége.

A határon átnyúló csere előmozdítása és a tagállamokban letelepedett jogosított szervezetek közti együttműködés elősegítése érdekében az Irányelv rendelkezései alapján a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a jogosított szervezetek információkat osszanak meg nevükre, elérhetőségükre, a rendelkezésre álló hozzáférhető formátumú példányok számára és formátumára tekintettel, és ezeket továbbítsák az Európai Bizottságnak. A jogosított szervezetektől kapott információ hatékony összefogása és továbbítása érdekében indokolt egy központi jogosított szervezet kijelölése, amelye a fent említett adatokat nyilvántartja, és továbbítja a Bizottság részére.

Az Irányelv 3. cikk (6) bekezdésében megállapított, a jogosultak javára biztosítható opcionális kompenzáció bevezetésére nincs szükség, mivel Magyarországon – egy szélesebb hatályú szabad felhasználási eset irányadó volta ellenére – eddig sem volt indokolt ilyen ellentételezés előírása. Ennek oka, hogy a felhasználás szűk kedvezményezett kört érint, és valószínűsíthetően az Irányelv átültetése nyomán sem fog nagy mértékben megnőni a művek e speciális fogyatékosági csoport általi belföldi felhasználása. A kivétel természetéből következő korlátozott jellege miatt nem várható, hogy a jogosultak nagymértékű bevételtől esnének el a szabad felhasználásból következően, így szerzői jogi szempontból nem tűnik aggályosnak, hogy kompenzációs mechanizmus bevezetésére nem kerül sor.

Az Szt. módosítása mellett az Irányelvben rögzített szabad felhasználásra vonatkozó részletszabályok átültetése érdekében egy kormányrendelet megalkotása is szükségessé vált. *Az olvasási képességet érintő fogyatékosággal élő kedvezményezett személyek javára végezhető szabad felhasználás részletes szabályairól szóló* kormányrendelet célja a jogosított szervezetekre vonatkozó kötelezettségek, továbbá a felhasználással összefüggő adatkezelés és információszolgáltatás szabályainak meghatározása, valamint az egyes fogalmak definiálása.

Az előterjesztés e mellett elvégzi az Szt. egyes rendelkezéseinek kiigazítását, amit a gyakorlati tapasztalatok, illetve *az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvényben és a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvényben* (a továbbiakban: Ákr.) foglalt új szabályoknak történő megfelelés tett szükségessé.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

Az Sztj. 41. §-ának (1) bekezdése az Infosoc irányelv 5. cikk (3) bekezdés b) pontjának átültetését célozta. Ezen irányelvi rendelkezés szerint a szabad felhasználás akkor engedélyezett, ha az adott felhasználás közvetlenül valamilyen fogyatékosághoz kapcsolódik. Az Sztj. ezt átültető korábbi rendelkezését úgyis lehetett értelmezni, hogy a fogyatékos személyekkel kapcsolatos szabad felhasználási eset kizárólag csak a fogyatékosághoz kapcsolódó speciális igények kielégítésére alkalmazható és nem vehető igénybe az olyan, a fogyatékosághoz közvetlenül nem kapcsolódó általánosabb igények kielégítésével összefüggésben, mint a kulturális javakhoz való megfelelő hozzáférés. E szűkített jogértelmezési lehetőség kockázatát hivatott kizárni a módosító rendelkezés. Az ebben foglalt pontosítás ugyanakkor nem változtat a kivétel már eddig is irányadó tartalmán, pusztán egyértelműsíti azt.

A módosító rendelkezés az Sztj. 41. §-a (1) bekezdésének kiegészítéseként, a fogyatékos személyeket érintő szabad felhasználás egyik specifikus eseteként meghatározza az olvasási képességet hátráltató fogyatékoságban szenvedő kedvezményezett személyek általi szabad felhasználási eset részleteit is, összhangban az Irányelv rendelkezéseivel.

Az Irányelv 4. cikkében foglaltaknak megfelelően az Sztj. 41. §-ának új (1b) bekezdése rögzíti továbbá a hozzáférhető formátumú példányok exporttal kapcsolatos szabad felhasználási esetét. Ennek értelmében a Magyarországon letelepedett jogosított szervezetek az Európai Unió más területén letelepedett jogosított szervezetek és kedvezményezett személyek számára a hozzáférhető formátumú példányokat szabadon terjeszthetik, használatba adhatják és a nyilvánosság említett tagjai számára közvetíthetik, ideértve az e nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételt is, feltéve, hogy a felhasználás nem kereskedelmi célból történik.

A szabad felhasználási eset lényegi eleme, hogy a hozzáférhető formátumú példányok exportját minden esetben csak a jogosított szervezetek végezhetik, vagyis egy kedvezményezett személy a szabad felhasználás keretében nem jogosult arra, hogy egy másik uniós tagállami kedvezményezett személy részére hozzáférhető formátumú példányt juttasson el. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy szerzői jogi szempontból valószínűsíthetően csak a fizikai példányok eljuttatása minősülne engedélyköteles felhasználásnak (terjesztésnek), az ilyen példánynak más kedvezményezett személy részére történő online (például emailben) történő megküldése a nyilvánosság általi elérés hiányában nem valósítana meg nyilvánossághoz közvetítést.

A 41. § új (1c) bekezdésének célja a hozzáférhető formátumú művek importja kapcsán annak biztosítása, hogy a hazai jogosított szervezetek és kedvezményezett személyek az Európai Unió más tagállamában letelepedett jogosított szervezetektől szabadon megszerezhessék a hozzáférhető formátumú műveket és kapcsolódó jogi teljesítményeket. Habár a fogyatékos

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

személyeket érintő szabad felhasználást szabályozó Szjt. 41. § (1) bekezdésének hatálya igencsak tág és a fenti esetet is lefedi, az Irányelv átültetése érdekében mégis fontos az importra vonatkozó szabályokat külön is nevesíteni.

A 41. § új (1d) bekezdése az Irányelv 2. cikk (1) bekezdésének megfelelően egyértelművé teszi, hogy a 41. § (1a) bekezdésében felsorolt szabad felhasználási esetek az adatbázisokra is alkalmazhatók, valamint – az Irányelv szerinti „mű vagy más teljesítmény” fogalmával összhangban – rögzíti, hogy a szabad felhasználási eset milyen típusú művekre és kapcsolódó jogi teljesítményekre vonatkozik.

A 41. § új (1e) bekezdésében javasolt rendelkezés az Irányelv 3. cikk (5) bekezdésével összhangban zárja ki azt, hogy a szabad felhasználási eset érvényesülését akadályozó szerződéses rendelkezéseknek bármilyen joghatása legyen. A 41. § (1c) bekezdéshez hasonlóan e rendelkezés kapcsán is indokolt az egyéb fogyatékossgal élő személyek esetében is irányadóvá tenni a látássérült személyek kapcsán megalkotandó rendelkezéseket. Nincs ugyanis ok arra, hogy e tekintetben a hazai szerzői jogi szabályozás a fogyatékos személyek között különbséget tegyen.

A művek és kapcsolódó jogi teljesítmények hozzáférhető formátumú példánnyá történő alakításakor és hozzáférhetővé tételekor előfordulhat, hogy az átalakításhoz szükség van bizonyos változtatásokra, amelyek sérthetik a mű integritását. Erre ugyanakkor a 41. § (1f) bekezdés szerint – összhangban az Szjt. a mű egységének védelmére vonatkozó rendelkezésével – csak az átalakításhoz szükséges mértékben, az arányosság elvének figyelembe vételével van lehetőség.

A 41. § új (1g) bekezdése rögzíti, hogy az Irányelv alapján szabályozott szabad felhasználás részletes feltételeiről külön kormányrendelet rendelkezik. A kormányrendelet meghatározza a kedvezményezett személyek körét, a jogosított szervezetek fogalmát és körét, kijelöli a jogosított szervezetek és a hozzáférhető formátumú példányok nyilvántartását vezető központi jogosított szervezetet, valamint a hozzáférhető formátumú művekkel és kapcsolódó jogi teljesítményekkel kapcsolatos szabad felhasználás módját és feltételeit. Ugyanez a kormányrendelet jelöli ki azt a központi jogosított szervezetet, amely a szabad felhasználással kapcsolatban szükségessé váló nyilvántartási és notifikációs feladatokat látja majd el.

A 2. §-hoz

Az Szjt. 41/B. §-ában szabályozott, árva mű felhasználásának engedélyezése iránti eljárásban igény merült fel arra vonatkozóan, hogy több hiánypótlási felhívás kerüljön kibocsátására, mert az ügyfelek általában a hiánypótlásnak nem tesznek maradéktalanul eleget, vagy a jogosultkutatás bizonyítékait nem megfelelően nyújtják be a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalához (a továbbiakban: SZTNH). A fentiekre tekintettel szükséges az Ákr. 44. §-ában biztosított eltérési lehetőséggel élve a hiánypótlás, illetve nyilatkozattétel lehetőségét az ügyfél részére két ízben is biztosítani.

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány állásponyjának.

Az 3. §-hoz

Az Sztj. 95/A. §-a rendelkezik a hatásos műszaki intézkedések megkerülésével szemben fennálló védelem alóli kivételekről. Ez a rendelkezés az Infosoc irányelv átültetése nyomán lépett hatályba, és azt segíti elő, hogy egyes szabad felhasználási esetek a jogosultak által alkalmazott hatásos műszaki intézkedések ellenére is tudjanak érvényesülni egy speciális tagállami rezsim révén. A hatásos műszaki intézkedés által biztosított védelem feloldásának követelésére való lehetőséget ugyanakkor az Infosoc irányelv – az Sztj. 95/A. § (2) bekezdésében is tükröződő módon – kizárja azon esetekben, ha a védett művet, szomszédos jogi teljesítményt, illetve azok példányát, amelyet a szabad felhasználás kedvezményezettje fel kíván használni, a nyilvánosság számára lehívásra tették hozzáférhetővé.

Ez utóbbi írja felül az Irányelv, amikor ezt a kizárást e speciális szabad felhasználás esetében feloldja [azzal, hogy 3. cikk (4) bekezdésében az Infosoc irányelv 6. cikk (4) bekezdésének ezt a kivételt tartalmazó negyedik albekezdését nem rendeli alkalmazni]. Ezt az alkivételt az előterjesztés az Sztj. 95/A. § (2) bekezdésében helyezi el.

A 4. §-hoz

Az Sztj. 112. § új (6) bekezdése felhatalmazást ad a Kormánynak arra, hogy a szabad felhasználás részletszabályait kormányrendeletben állapítsa meg.

Az 5. §-hoz

A rendelkezés a jogharmonizációs klauzulát tartalmazza.

A 6. §-hoz

Szövegcsere módosítások, amelyek az Sztj. 35. § (4) bekezdés c) pontjában és a 41/D. § (1) bekezdésében szereplő felesleges szót és helytelen hivatkozást pontosítják.

A 7. §-hoz

A törvény hatálybalépését szabályozza.

A 8. §-hoz

Az európai uniós jognak való megfelelésre utaló rendelkezés.

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2. melléklet az /... számú kormány-előterjesztéshez

A Kormány
.../2018. (...) Korm. rendelete
az olvasási képességet hátráltató fogyatékoságban szenvedő kedvezményezett személyek
javára végezhető szabad felhasználás részletes szabályairól

A Kormány a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szt.) 112. §-ának (6) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

E rendelet alkalmazásában:

1. hozzáférhető formátumú példány: a mű vagy más kapcsolódó jogi teljesítmény olyan formátumú példánya, amely az olvasási képességet hátráltató fogyatékoságban szenvedő személyek (a továbbiakban: kedvezményezett személyek) számára lehetővé teszi a műhöz vagy egyéb kapcsolódó jogi teljesítményhez való hozzáférést, különösen oly módon, hogy az a 3. pontban említett valamely sérüléssel, nehézséggel nem küzdő személyekéhez hasonló szintű kényelem mellett legyen megvalósítható.

2. jogosított szervezet: olyan szervezet, amely jövedelemszerzési cél nélkül végez a kedvezményezett személyek számára oktatási, speciális képzési tevékenységet, továbbá nyújt hozzáférhető módon olvasási lehetőségeket és biztosítja az információkhoz való hozzáférést és e tevékenység ellátására engedéllyel rendelkezik vagy e tevékenysége egyébként államilag elismert. Ide tartoznak azok a közintézmények és nonprofit szervezetek is, amelyek ugyanezen szolgáltatásokat fő tevékenységükként, a szervezet számára előírt kötelezettségként vagy közérdekű feladataik ellátása keretében nyújtják a kedvezményezett személyek számára.

3. kedvezményezett személy: az a személy, aki

- a) vak,
- b) akinek látássérülése nem javítható olyan mértékben, hogy látásfunkciója lényegében megegyezzen az ép személyek látásfunkciójával, és aki ennek következtében képtelen nyomtatott műveket az ép személyekkel lényegében megegyező módon olvasni,
- c) érzékelési vagy olvasási nehézséggel küzd, és ennek következtében képtelen nyomtatott műveket az ilyen nehézséggel nem küzdő személyekkel megegyező módon olvasni, vagy
- d) fogyatékosága miatt képtelen könyvet tartani vagy lapozni, valamint a szemét olyan mértékben mozgatni vagy fókuszálni, amely az olvasást lehetővé tenné.

2. §

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

(1) A jogosított szervezet az Szjt. 41. §-ának (1)-(1f) bekezdéseiben foglalt szabad felhasználás keretében megteszi a tőle elvárható intézkedéseket annak érdekében, hogy a hozzáférhető formátumú példányok kizárólag a kedvezményezett személyek vagy más jogosított szervezetek javára kerüljenek felhasználásra, és hogy megakadályozza a hozzáférhető formátumú példányok jogellenes felhasználását. Ennek érdekében kétség esetén a kedvezményezett személytől kérheti, hogy az 1. § 3. pontja szerinti állapotát okirattal – így különösen vakok személyi járadékát megállapító határozattal, fogyatékosági támogatást megállapító határozattal, szakorvosi igazolással vagy egyéb hatósági bizonyítvánnyal vagy igazolvánnyal – igazolja.

(2) A jogosított szervezet a műveket és más kapcsolódó jogi teljesítményeket, továbbá azok hozzáférhető formátumú példányait a tőle elvárható gondossággal kezeli, és e tevékenységéről nyilvántartást vezet.

(3) A jogosított szervezet az (1)-(2) bekezdésben foglalt kötelezettségei teljesítéséről legalább évente beszámolót készít és azt a honlapján nyilvánosan elérhetővé teszi.

3. §

(1) A jogosított szervezet a kedvezményezett személy, más jogosított szervezet vagy bármely szerzői vagy kapcsolódó jogi jogosult kérelmére köteles tájékoztatást adni

a) azon művekről és kapcsolódó jogi teljesítményekről, melyekről hozzáférhető formátumú példánnyal rendelkezik, valamint

b) azon jogosított szervezetekről és elérhetőségükről, amelyekről hozzáférhető formátumú példányt szereztek be, vagy amely részére ilyen példányt juttattak el.

(2) A jogosított szervezet köteles a nevét, elérhetőségét, valamint az (1) bekezdés *a)* pontja szerinti információt az Országos Széchényi Könyvtár részére bejelenteni, továbbá ezek változásáról minden év december 31-éig részére tájékoztatást adni.

4. §

(1) Az Országos Széchényi Könyvtár nyilvántartást vezet

a) a Magyarországon letelepedett jogosított szervezetekről,

b) a jogosított szervezetek által előállított hozzáférhető formátumú művekről és más kapcsolódó jogi teljesítményekről legalább egy olyan jogosított szervezet megjelölésével, amely ilyen példánnyal rendelkezik.

(2) Az Országos Széchényi Könyvtár az (1) bekezdés *a)* pontjában szereplő adatokat minden év április 30-ig az Európai Bizottság rendelkezésére bocsátja, annak központi nyilvánosságra hozatala érdekében.

5. §

Ez a rendelet 2018. október 11. napján lép hatályba.

6. §

(1) Ez a rendelet a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő egyes műveknek és más teljesítményeknek a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek érdekét szolgáló egyes megengedett felhasználási módjairól, valamint az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29/EK irányelv módosításáról szóló, 2017. szeptember 13-ai (EU) 2017/1564 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

(2) Ez a rendelet a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő egyes művek és más teljesítmények hozzáférhető formátumú példányainak a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek érdekét szolgáló, határokon átnyúló, az Unió és harmadik országok közötti cseréjéről szóló 2017. szeptember 13-i (EU) 2017/1563 európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A vakok, látássérültek és nyomtatott szöveget használni képtelen személyek megjelent művekhez való hozzáféréseinek megkönnyítéséről szóló Marrákesi Szerződést (a továbbiakban: Marrákesi Szerződés) 2013-ban fogadták el a Szellemi Tulajdon Világszervezete keretében azzal a céllal, hogy világszerte megkönnyítse a hozzáférhető formátumú könyvek és egyéb nyomtatott anyagok elérhetőségét és nemzetközi cseréjét a vak, látássérült és nyomtatott szöveget használni képtelen személyek számára. A Marrákesi Szerződés ezt oly módon éri el, hogy a részes felek számára előírja, hogy vezessenek be jogukba szerzői jogi és a szomszédos jogi kivételeket és korlátozásokat a vakok, látássérültek és nyomtatott szöveget használni képtelen személyek javára, amelyek engedélykérés nélkül lehetővé teszik egyrészt könyvek, hangoskönyvek és más nyomtatott anyagok vakok és látássérültek általi érzékelését lehetővé tevő különleges formátumú példányainak előállítását, továbbá e példányok nemzetközi cseréjét a Marrákesi Szerződéshez csatlakozott országok között. A hozzáférhető formátumok közé tartozik a Braille-írás, a nagyított betűs nyomtatás, a speciális navigációs e-könyvek és hangoskönyvek, a hangalámondás és a rádiós műsorszolgáltatás egyaránt. A Marrákesi Szerződést az Európai Unió 2014-ben írta alá.

A Marrákesi Szerződés Európai Unió általi ratifikációja keretében került sor a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő egyes műveknek és más teljesítményeknek a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek érdekét szolgáló egyes megengedett felhasználási módjairól, valamint az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29/EK irányelv módosításáról szóló, 2017. szeptember 13-ai (EU) 2017/1564 európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Irányelv), és a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő egyes művek és más teljesítmények hozzáférhető formátumú példányainak a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek érdekét szolgáló, határokon átnyúló, az Európai Unió és harmadik országok közötti cseréjéről szóló 2017. szeptember 13-i (EU) 2017/1563 európai parlamenti és tanácsi rendeletet (a továbbiakban: Rendelet) elfogadására, amelyek 2017. szeptember 20-án kerültek kihirdetése az Európai Unió Hivatalos Lapjában.

Az Irányelv összhangba hozza az uniós jogot az EU által a Marrákesi Szerződés értelmében tett nemzetközi kötelezettségvállalásokkal. Célja, hogy a jogvédett művek és más tartalmak, például könyvek, folyóiratok, újságok, magazinok és egyéb írásos formában lévő művek, kották és más nyomtatott anyagok – ideértve az audio formátumban lévőket is – kedvezményezett személyek számára történő elérhetőségét előmozdítsa és elősegítse az Unión belül történő cseréjüket. Ezt annak biztosítása révén éri el, hogy az Unióban valamennyi kedvezményezett személy és az ő érdekeiket nonprofit alapon szolgáló ún. jogosított szervezet javára a szerzői jog alóli kötelező és harmonizált kivételt vezet be. Ennek eredményeként azon tagállamokban, ahol jelenleg csak a szerzői jogi jogosultak engedélye ellenében van mód szerzői jogi tartalmak hozzáférhető formátumba történő átalakítására és az így előállt fizikai vagy digitális példányainak a kedvezményezett személyek részére történő terjesztésére, ez az engedélykérési kötelezettség az átültetést követően megszűnik.

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A szabad felhasználás tárgyi hatályával kapcsolatosan indokolt utalni arra is, hogy a korábbi jogirodalmi értelmezéstől eltérően a valamely írott formában kiadott műnek a hangoskönyvvé alakítása vagy már eleve hangoskönyv formátumban kiadott művek egyéb felhasználása a szabad felhasználás keretében végezhető. Az Irányelv rendelkezései ugyanis kifejezetten megemlítik, hogy ez a formátum is részét képezi a hozzáférhető formátumú példányoknak. Mivel a szabad felhasználásra ugyanakkor csak a fogyatékossgal közvetlenül összefüggésben kerülhet sor, ezért ez az értelmezés továbbra sem jelentheti azt, hogy azon fogyatékossgal élők, akiket fogyatékossguk az írott művek használatában nem akadályoz, hangoskönyveket szabad felhasználás keretében előállítsanak, vagy más módon felhasználjanak.

A hozzáférhető formátumú példányokat előállító jogosított szervezetek kijelölését az Irányelv a tagállamokra bízta, ugyanakkor a példányok előállításával és a megengedett felhasználással kapcsolatban kötelezettségeket is megállapít rájuk vonatkozóan. Az Irányelv az egyes felhasználások kapcsán a tagállamok által opcionálisan bevezethető kompenzáció lehetőségét is rögzíti annak érdekében, hogy a jogosultak e szabad felhasználással kapcsolatos veszteségekkel összefüggésben kártalanítsa.

A Rendelet célja annak biztosítása, hogy az Irányelvvel összhangban elfogadott nemzeti rendelkezéseknek megfelelően bármely tagállamban előállított, hozzáférhető formátumú példány a Marrakesi Szerződéshez csatlakozott többi, Európai Unión kívüli harmadik országba történő exportját és az onnan való importot is lehetővé tegye.

Az Irányelv által az uniós jogban kötelezővé tett szabad felhasználási eset jelenleg is törvényi szinten, az Szjt.-ben szabályozott Magyarországon. Ennél fogva a módosítására is törvénnyel szükséges sort keríteni. Az irányelvi rendelkezések teljes átültetése érdekében szükségessé vált egy kormányrendelet megalkotása is.

Az olvasási képességet érintő fogyatékossgal élő kedvezményezett személyek javára végezhető szabad felhasználás részletes szabályairól szóló kormányrendelet megalkotásának legfőbb indoka az, hogy az Irányelv olyan további részletszabályokat és definíciókat állapít meg a szabad felhasználással kapcsolatban, amelyek törvényi szinten történő rögzítése nem célszerű. A részletszabályok rögzítése éppen ezért a korábbi gyakorlatnak megfelelően [ld. az Szjt. 38. § (5) bekezdését) kormányrendeletben történik meg.

A Korm. rendelet az Irányelvvel és a Rendelettel összhangban meghatározza a szabad felhasználással érintett kedvezményezett személyek körét, valamint rögzíti az ezekből előállított hozzáférhető formátumú példány fogalmát. E mellett rendelkezik arról is, hogy a hozzáférhető formátumú példányokat mely szervezetek jogosultak felhasználni. Különböző kötelezettségeket állapít meg továbbá a jogosított szervezetek számára az általuk nyújtandó tájékoztatási tevékenység kapcsán és azt is előírja, hogy a jogosított szervezeteknek gondoskodniuk kell arról, hogy visszaszorítsák a hozzáférhető formátumú példányok engedély nélküli felhasználását.

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A szabad felhasználást végző jogosított szervezetekről az Országos Széchényi Könyvtár vezet nyilvántartást. Az Országos Széchényi Könyvtár fogja biztosítani az Irányelv 6. cikke alapján azt is, hogy ezek az információk eljussanak az Európai Bizottsághoz, amely a tagállamok tájékoztatása alapján egy központi, naprakész nyilvántartást fog vezetni a jogosított szervezetekről.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A rendelkezés az Szjt. 41.§ (1a)-(1f) bekezdésében szabályozott szabad felhasználással kapcsolatos, az Irányelvben és Rendeletben meghatározott fogalmakat ülteti át, kivéve a mű és kapcsolódó jogi teljesítmény fogalmát, mivel azt az Szjt. 41. §-ának új (1d) bekezdése kezeli. Ez utóbbi fogalmat azért célszerűbb a törvényben meghatározni, mert az átültető rendelkezés csupán az Szjt. értelmezésében műnek és kapcsolódó jogi teljesítménynek minősülő művek körét szűkíti az Irányelv rendelkezései szerinti szabad felhasználás tekintetében, de új fogalmat nem teremt.

A 2. §-hoz

Ez a szakasz az 1. §-ban meghatározott jogosított szervezetekre vonatkozó, szabad felhasználással kapcsolatos kötelezettségeket rögzíti. Előírja, hogy a jogosított szervezeteknek minden tőlük elvárható intézkedést meg kell tenniük annak érdekében, hogy a hozzáférhető formátumú példányok kizárólag a kedvezményezett személyek vagy más jogosított szervezetek javára kerüljenek felhasználásra, valamint hogy megakadályozzák a jogellenes felhasználást. Ennek érdekében – ha kétség merül fel azzal kapcsolatban, hogy a hozzáférhető formátumú példányhoz hozzáférést igénylő kedvezményezett személy megfelel-e az erre jogosító kritériumoknak – a kedvezményezett személytől állapotának igazolását kérheti. Ez a szakasz rendelkezik arról is, hogy a fent említett kötelezettségek teljesítéséről a jogosított szervezeteknek évente nyilvánosan elérhető beszámolót kell készíteniük.

A fenti rendelkezések biztosítják, hogy a jogosított szervezetek megfeleljenek az Irányelv által előírt szabályoknak, és hogy a szabad felhasználáshoz szükséges követelmények megvalósuljanak. Az (1) bekezdésben foglalt kötelezettség (annak biztosítása, hogy a jogosított szervezet közreműködése révén a hozzáférhető formátumú példányok kizárólag a kedvezményezett személyek vagy más jogosított szervezetek javára kerüljenek felhasználásra) esetében egyértelmű, hogy annak be nem tartása szerzői jogi jogsértést valósít meg, amelyért a jogosított szervezet felelősséggel tartozik. A (2) és (3) bekezdésekben foglalt, inkább adminisztratív jellegű előírások be nem tartása, vagyis a nyilvántartás nem, vagy nem megfelelő vezetése vagy a rendszeres jelentéstételi kötelezettség elmulasztása szintén a szabad felhasználási eset alkalmazásához szükséges feltételek be nem tartását jelenti, amelynek következményeként szintén felmerülhet a szerzői jogi jogsértésért való felelősség a jogosított szervezet részéről.

A 3. §-hoz

Ez a szakasz rendelkezik arról, hogy a jogosított szervezetek milyen információkat kötelesek a kedvezményezett személyek, a jogosított szervezetek vagy más szerzői vagy kapcsolódó jogi jogosultak kérelmére rendelkezésre bocsátani. Ezeket az adatokat, a nevükkel és az elérhetőségükre vonatkozó információval kiegészítve, minden év december 31. napjáig meg

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

kell küldeniük a központi jogosított szervezetnek is.

A 4. §-hoz

E rendelkezés rögzíti, hogy az Országos Széchényi Könyvtár (a továbbiakban: OSZK) jegyzéket vezet a Magyarországon letelepedett jogosított szervezetekről, nevükről és elérhetőségükről, valamennyi hozzáférhető formátumú példányról és az elérhető formátumokról. A jövőben a jegyzék vonatkozásában az OSZK részéről online felület kialakítása is célszerűnek tűnik majd, amelyen keresztül a kedvezményezettek információhoz juthatnának a jogosított szervezetekről és a hozzáférhető formátumban elérhető művek köréről. A központi jogosított szervezet a jegyzékben szereplő adatokat az Irányelv 6. cikkével összhangban az Európai Bizottság rendelkezésére bocsátja.

Az 5.§-hoz

A rendelet hatálybalépésének időpontja 2018. október 11. napja, igazodva a szerzői jogi törvény módosítása hatálybalépésének időpontjához.

A 6. §-hoz

Az európai uniós jognak való megfelelésre utaló rendelkezés.